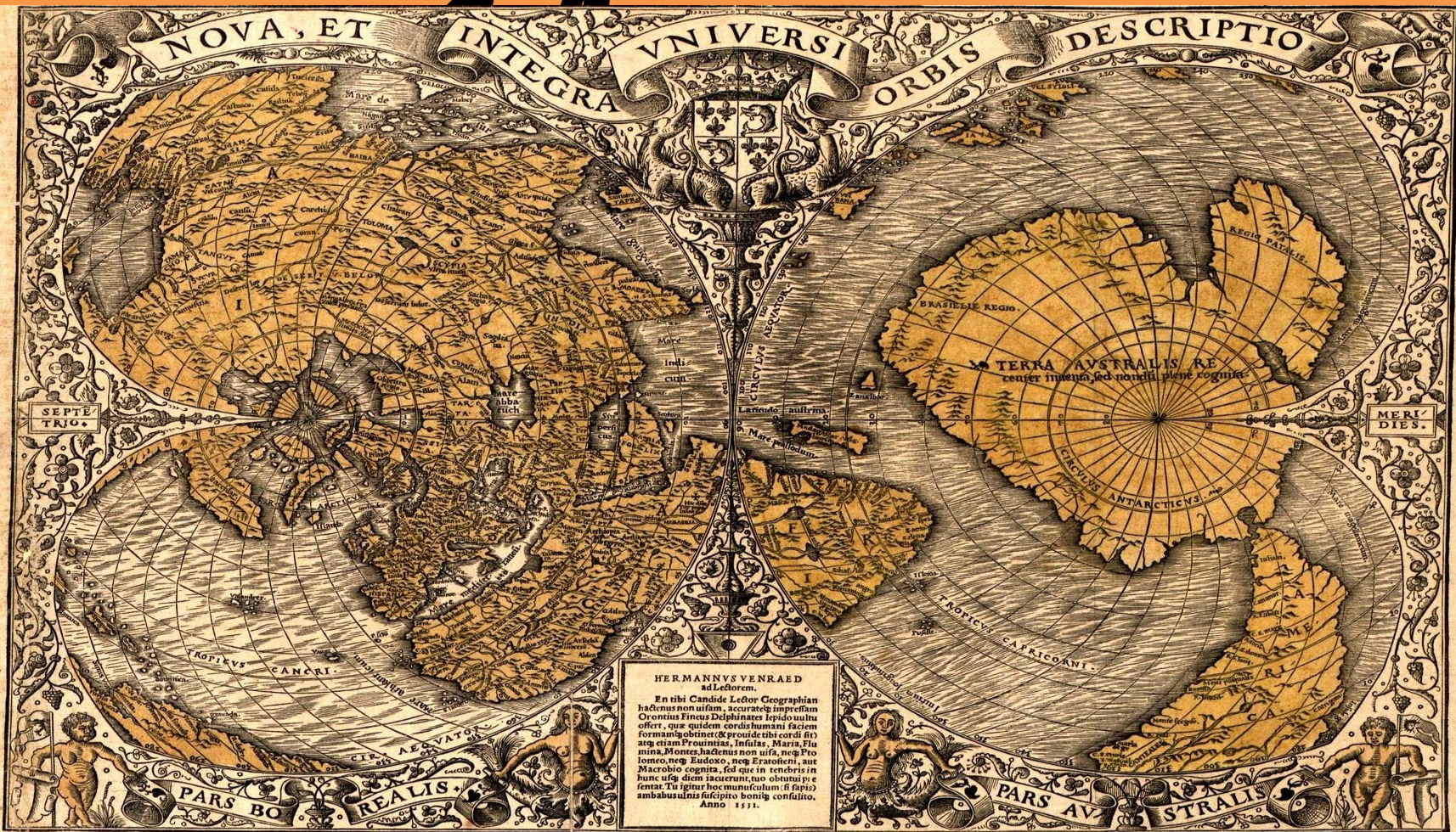

Теорії походження держави

Перші держави на нашій планеті з'явилися біля п'ятдесяти сторіч тому назад. У цей час у юридичній науці існує досить широке коло теорій. Різноманітність теорій походження держави пояснюється відмінностями історичних і соціальних умов, у яких жили їхні автори, різними ідеологічними і філософськими позиціями, які вони займали.

Основні теорії походження держави:

- Теологічна
- Патріархальна
- Договірна
- Психологічна
- Економічна
- Теорія насильства
- Расова
- Органічна
- Технократична
- Демографічна

Теологічна теорія

(Фома Аквінський, XIII ст.) Відповідно до неї державний устрій було даровано людям вищими силами на виконання божественного задуму влаштування світу. Усяка влада, таким чином, походить від бога. Верховний правитель є або уособленням божества, або його представником на землі. Згідно з ученням середньовічного католицького філософа Фоми Аквінського (XIII століття) будь-яке посягання на владу правителя є посяганням на самого Бога. Лише свята церква може критикувати правителя або позбавляти його влади під приводом того, що дії правителя не відповідають божественній волі.

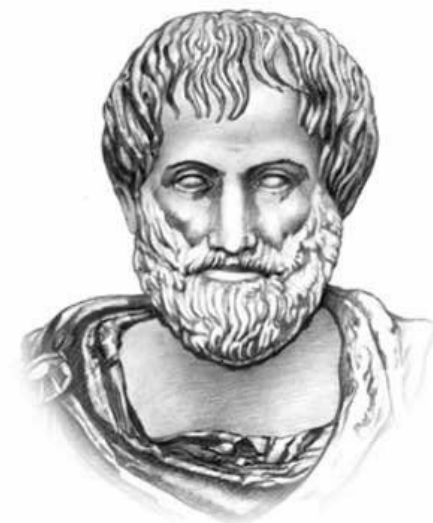
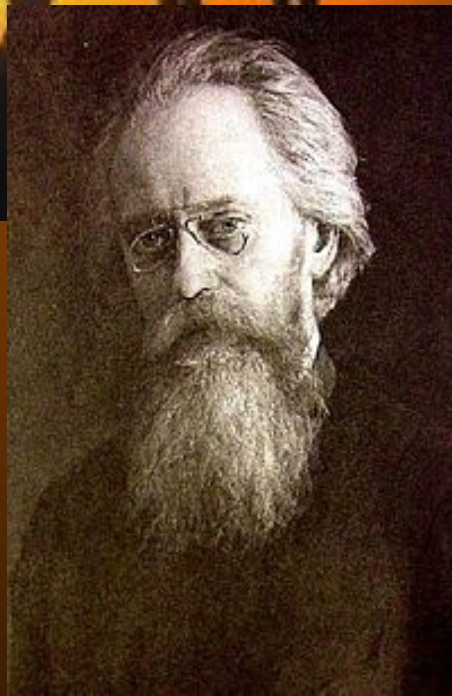
Фома Аквінський

Патріархальна теорія

(Аристотель, Р. Філмер, М.К. Михайловський, М. М. Покровський)
ґрунтується на положенні, що держава виникла з патріархальної сім'ї в результаті її розростання та об'єднання сімей у племена, союзи племен, народності (цьому сприяло збереження переказу про їх загальне виникнення). За Аристотелем, селища, що утворилися, склали державу. Прихильники цієї теорії проводять паралель між природно необхідною владою батька в родині (патріарха) і повноваженнями верховного володаря в країні, підкреслюючи, що держава є продукт історичного розвитку родини.

М.М.

АРИСТОТЕЛЬ
384-322 до н. э.

Договірна теорія

(Г. Гроцій, Б. Спіноза, Т. Гоббс, Дж. Локк, Ж.-Ж. Руссо, Я. Козельський, М. Радищев, І. Кант) ґрунтується на ідеї виникнення держави в результаті угоди (договору) як акта розумної волі людей. Об'єднання людей у єдиний державний союз розглядається як природна вимога збереження людського роду і забезпечення справедливості, свободи і порядку. Передумовою появи держави вважається "війна всіх проти всіх" тобто "природний стан" людей, кінець якому поклало установа держави, як результату договору між людьми, прояву їхньої волі й розуму.

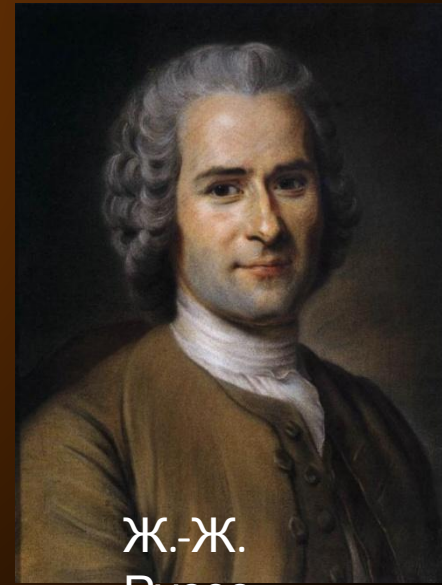
Г.
Гроцій

Б.
Спіноза

Т.
Гоббс

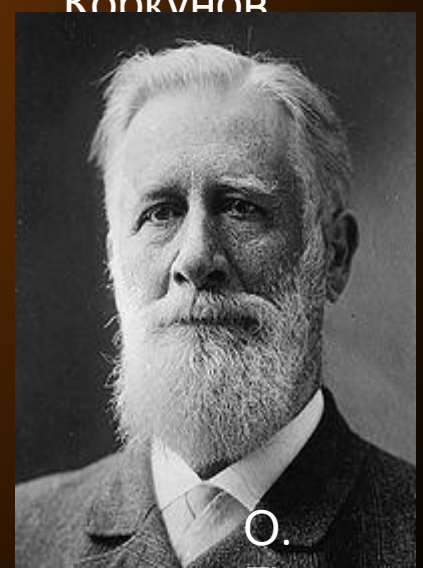

Ж.-Ж.
Руссо

Психологічна теорія

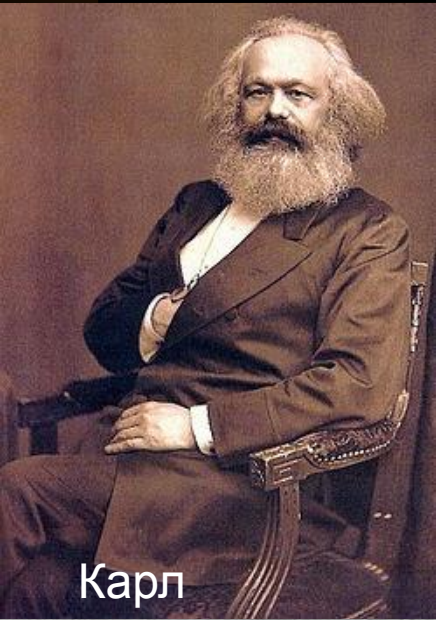

(Л.Петражицький, Ф. Ф. Кокошкін, М. М. Коркунов, О. Гірке) Ця теорія виводить державу з людської психіки, який властива потреба наслідувати й підкорятися лідерові який здатний керувати суспільством. Держава є організація для здійснення такого керівництва. Держава виникає з психологічної потреби більшості людей як організація, створена для управління суспільством творчою меншиною, вона покликана бути основою адекватної ієрархічної соціальної політичної

Економічна (марксистська, класова) теорія

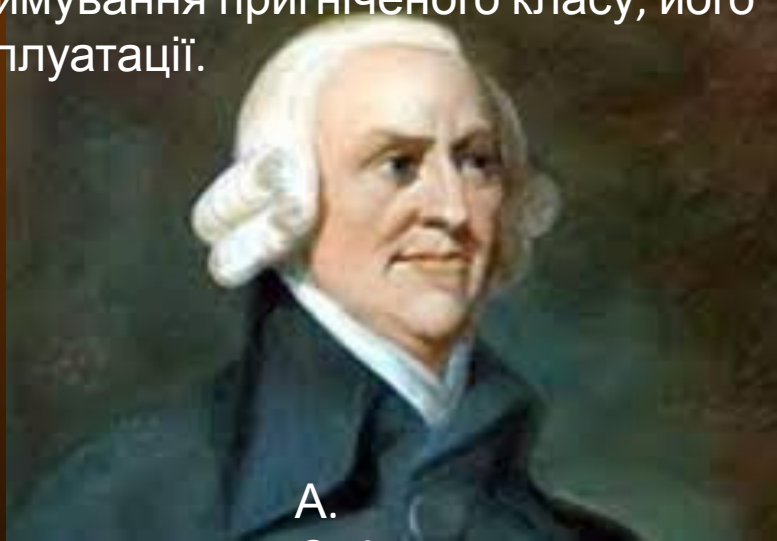
(Карл Маркс, Фрідріх Енгельс, В. Петті, Д. Рікардо, А. Сміта, В. Петті) Марксистська (класова) теорія походження держави – це теорія виникнення держави як результат історичного прогресу, обумовленого економічними перетвореннями. Держава виникає внаслідок появи надлишкового продукту, приватної власності, яка призводить до майнової та соціальної нерівності, класового розшарування суспільства. Утворення держави пов'язано з необхідністю стримування пригніченого класу, його експлуатації.

Карл

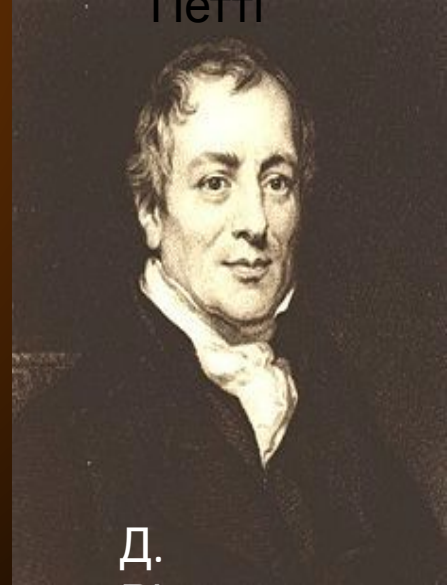
Фрідріх

А.

В.
Петті

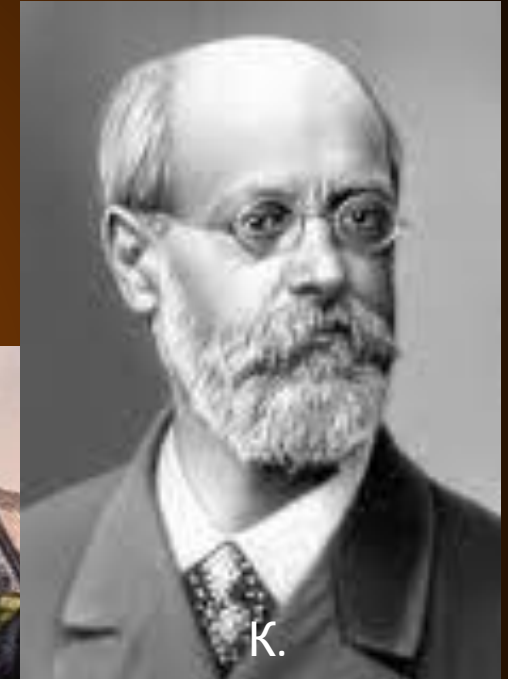

Д.

Теорія насильства

(К.Каутський) Поява держави зв'язується з війнами, властивими історії розвитку людства як прояв закону природи, що припускає підпорядкування сильними слабких, для закріплення поневолення яких і створюється держава як особливий апарат примуса.

К.
Каутський

Расова теорія

Расова теорія розглядає як основними передумовами виникнення і розвитку держави поділ суспільства за расовою ознакою. Відповідно до цієї теорії в світі існують «вищі» раси, які покликані панувати, і «нижчі», яким самою природою призначено перебувати у підпорядкуванні. Поява держави необхідно для забезпечення постійного переваги одних рас над іншими. Расова теорія досягла найбільшого свого розвитку в Середні століття (в період розквіту колоніалізму) і в першій половині 20 століття (під час появи фашизму).

Три основні раси

Європеоїдн

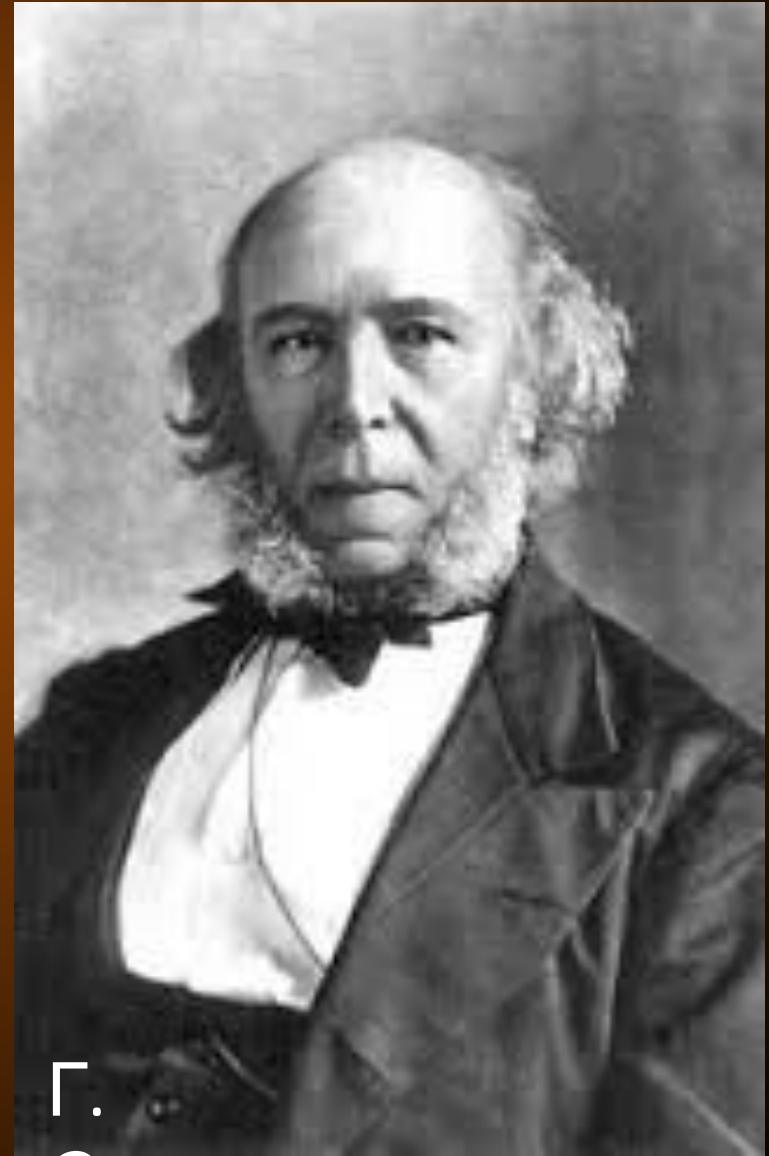
Монголоїдн

Негроїдн

Органічна теорія

(Г. Спенсер, ХІХ ст.) ототожнює процеси виникнення і функціонування держави з біологічним організмом. Уявлення про державу як про своєрідну подобу людського організму сформульовані ще давньогрецькими мислителями. Г. Спенсер, натхненний успіхами природознавства, розвинув цю думку, заявивши, що держава - це суспільний організм, який складається з окремих людей, подібно до того, як живий організм складається з клітин.

Г.

Технократична теорія

(Л. Михайловський) Держава є результатом розвитку науки: обумовлена необхідністю регулювання відносин між людьми і технікою. Суть технократичної теорії виникнення держави начебто полягає в необхідності здійснювати управління технічними засобами та знаряддями праці.

Демографічна теорія

Демографічна теорія (Т.Мальтус) полягає в тому, що практично всі суспільні процеси, в тому числі і утворення держави, обумовлені зростом народонаселення.

Т.
Мальтус